

EXHIBITUM

DATUM: 17 Augustus 1953
 KAB. LETT. 0139
 AG. No 1943.
 DOSS. No

AFDELING NIEUW-GUINEA			
No.	Ingeh.	e. naar door	afgedaan
ha 6079	18/8 53	v.b.	

GEHEIM

RAAD VAN DIENSTHOOFDEN

VERSLAG van de vergadering van 27 JULI 1953
 onder leiding van de Voorzitter.

AGENDA : I. Ontvangst van Zijne Excellentie
 Prof. Dr. W.J.A. Kernkamp,
 Minister van Overzeese Rijksdelen.

AANWEZIG :

- Dr. J. van Baal : Gouverneur van Nieuw-Guinea;
- Prof. Dr. W.J.A. Kernkamp : Minister van Overzeese
Rijksdelen;
- B. Krijger : Hoofd Afdeling Nieuw-Guinea
van het Ministerie van Over-
zeese Rijksdelen;
- Dr. J.W. de Stoppelaar : Hoofd der Afdelingen Finan-
ciële Zaken en Economische
Zaken van het Ministerie van
Overzeese Rijksdelen;
- N. Makkas : Directeur, Hoofd van de
Dienst voor Binnenlands
Bestuur en Justitie;
- J.G. Rozenboem : Directeur, Hoofd van de
Dienst voor Financiën;
- Mr. P.Th.J. van Tetering : Directeur, Hoofd van de
Dienst voor Gezondheidszorg,
Sociale en Culturele Aange-
legenheden;
- Mr. M. van Dijk : Officier van Justitie bij de
Raad van Justitie;
- Ir. A.M.J. van der Most : Directeur Ophouwwerken
Nieuw-Guinea;
- Kapitein-ter-Zee
G.B. Fortuyn : Commandant Marine Nieuw-Guinea;
- Kolonel D. Huiting : Commandant Landmacht Nieuw-
Guinea;
- Dr. M.W.F. Schragardus : Hoofd Verkeers-Technische
Aangelegenheden van de Dienst
voor Economische en Technische
Aangelegenheden;
- J.C. Baarspul. : Gouvernementssecretaris;
- C.J. Grader : Hoofd van het kantoor voor
Bevolkingszaken;
- P.A. Wansink : Hoofd van het Kantoor voor
Voorlichting en Radio-Omroep;
- L.G. Boldingh : Hoofdamtenaar ter beschik-
king van de Gouverneur.

OPGEBORGEN IN
 DOSSIER 3919

27 JULI 1953

I.

Om 10.15 uur opent de Voorzitter de vergadering.

I. ONTVANGST VAN ZIJNE EXCELLENTIE PROF. DR. W.J.A. KERKAMP,
MINISTER VAN OVERZEESSE RIJKSDELEN.

De Voorzitter

Excellentie!

Het is mij een zeer bijzonder genoegen U welkom te heten in deze aan Uw ontvangst gewijde bijeenkomst van de Raad van Diensthoofden.

Het is U bekend, dat aan dit College in de Bewindsregeling een belangrijke taak is toegedacht. Het omringt de Gouverneur met zijn adviezen en deze is gehouden de Raad te horen omtrent alle ontwerpen van ordonnanties, van besluiten houdende algemene maatregelen, van begrotingsontwerpen en van alle andere aangegane zaken, welke bestemd zijn om in de Nieuw-Guinea Raad te worden behandeld, alsmede in alle buitengewone gevallen van gewichtige aard.

Daarnevens rust op het College tijdelijk de gewichtige taak, welke de Bewindsregeling in een ietwat uitbundig optimisme opdroeg aan de Nieuw-Guinea Raad, welks verwezenlijking, indien beproefd, ons voor onoverkomelijke bezwaren zou stellen. Zodoende is de Raad naast besturend College thans ook Wetgevende Raad, een taak die hij pleegt uit te oefenen in bijeenkomsten welke niet door de Voorzitter doch door de Ondervoorzitter worden geleid, tenzij aldus zo goed als dat onder deze omstandigheden mogelijk is, vorm te geven aan de onafhankelijkheid, die wetgevende colleges naar hun aard toekomt.

Zou men dit laatste een abnormale taak van onze Raad kunnen noemen, tot de normale taken van het College behoort weer zijn bevoegdheid tot ingrijpen in de omstandigheid, door de Bewindsregeling niet zonder uitvoerigheid behandeld, dat de Gouverneur krankzinnig is geworden en in de kennelijk door een wijs wetgever voor minder waarschijnlijk gehouden gebourlijkheid, dat Hij in een plotselinge ziektoestand geraakt.

Gelukkig mag ik met dankbaarheid gewagen van het feit, dat de Raad in de jaren, van zijn bestaan tot uitoefening dier laatste bevoegdheid nog nimmer reden heeft gevonden en wanneer ik in korte woorden mag schetsen wat de Raad dan wel heeft gedaan dan is het dit: het vormen van een team, dat aan de top van het bewind over Nieuw-Guinea streeft naar een gecoördineerde leiding van de vele vaak tegenstrevende belangen, die om behartiging vragen.

Dat gaat niet altijd gemakkelijk. Ik mag wel stellen, dat soms met grote vasthoudendheid zienswijzen en standpunten worden verdedigd en aangevallen. Maar er is in dit alles toch één ding dat allen bindt: de gemeenschappelijke taak die de ontwikkeling van dit gebied en dit volk ons oplegt en het bewustzijn, dat wij die taak verrichten niet maar als gelukszoekers, maar als vertegenwoordigers van Nederland met achter ons een Nederlandse Regering en een Nederlands volk.

Het is daarom, Excellentie, dat wij Uw komst hier zo bijzonder op prijs stellen. Dat doen wij nog niet zozeer omdat wij een bewijs behoeven van de belangstelling der Regering in de taak die wij hier uitvoeren, of zelfs van het belang, door Haar daaraan en aan het beheer over dit Land gehecht.

Ofschoon omtrent dit laatste vroeger wel eens onzekerheid heeft bestaan, die is thans door de uitspraken der Regering genoegzaam weggenomen. De vreugde over Uw aanwezigheid in dit College bestaat veel meer daaruit, in ons midden thans de man te hebben, die deze onzekerheid wegnam en die meer dan enig ander heeft bijgedragen tot het veron van de vaste koers, waarnaar hier door velen met zo groot verlangen is uitgezien.

- Juist -

27 JULI 1953

I.

Juist U niet langer bij geschrifte maar thans ook door het levende woord en de levende werkelijkheid kennis te kunnen laten maken met ons werken en leven in dit land, is ons een bijzonder voorrecht. Na wat Gij gedaan hebt voor de politieke consolidatie is het ons een des te groter behoefte U de gang van zaken hier te lande te laten zien in al zijn "ups and downs", in al zijn moeilijkheden en tegenslagen en ook in de voldoening, die men soms ondervindt wanneer men eindelijk iets van het werk zijner handen bevestigd ziet.

U hebt dit land thans op onderscheidene plaatsen bezocht. Gij zijt er over gevlogen en langs zijn kusten gevaren. Het is een mateloos land en Ge hebt U ervan kunnen overtuigen, dat dit land ook een weerbaar land is omdat het een land is, waarop de mens zijn hand nog niet gezet heeft. Geslacht na geslacht heeft hier gefaald en ik denk met weemoed terug aan hen, die van 1828 tot 1836 in Triton-Baai de eerste Nederlandse bestuursvestiging bezet hielden en worden wegge-maaid door de vijandige machten van malaria, dysenterie en bevolking.

Eerst in 1898 werd de taak opnieuw aangevat doch het kwam niet verder dan de stichting van enkele voor hun ravitaille-ring op Nederlands Indië aangewezen hoofdplaatsen, waar slechts heel heel langzaam iets omheen groeide van eigen ontwikkeling en eigen openlegging, waarvan het beste voorbeeld is de kleine kolonisatie rond Merauke, die in de dertiger jaren misschien een goede 100 ha omspande.

In die jaren werd een nieuwe aanloop ondernomen, gesteund door het Nederlands Indisch apparaat en arbeidsreservoir, een aanloop, die helaas door de oorlog niet alleen gestuit, maar in zijn resultaten ook goeddeels te niet gedaan werd.

Thans staan wij wederom midden in zulk een aanloop. Wij moeten daarbij ontberen het Nederlands Indisch apparaat en arbeidsreservoir. Daarentegen mogen wij ons verheugen over veel belangrijker, technische mogelijkheden dan voorheen gegeven waren. De moeilijkheden van de taak hebben wij in tegenslag op tegenslag leren kennen maar ook de mogelijkheden hebben wij leren appreciëren. En bovendien: het is niet alleen een taak, het is een roeping. Hier ligt nog een onmetelijk land, dat de mens weerstreeft waar men komt. Twaalf maal zo groot als Nederland lukt het nochtans nergens waar men zich vestigen wil, om te bouwen zonder dat men gedwongen wordt eerst heuvels af te vlakken of moerassen op te vullen. Dit land is nog nieuw en het is het laatste nieuwe land ter wereld. Zulk een land te temmen, tot dienstbaarheid aan de mens te brengen en het menselijk stempel op te drukken en het die vorm te geven, waardoor het menselijke noden dienen inplaats van ten toppunt vóórren kan, dat is een fascinerende taak, waaraan wij, en niet alleen wij, maar waaraan Nederland zich hier wijdt. Wij zullen daar niets van terecht brengen zonder Gods hulp. Doch wij weten ook, dat die hulp slechts ten deel valt aan hen, die de daartoe beschikbare middelen weten te mobiliseren.

Excellentie wij hopen en vertrouwen dat Uw aanwezigheid hier voor het verkrijgen van zulke middelen een machtig hulpmiddel zal zijn en wij houden ons overtuigd, dat Uw komst hier zal leiden tot hetgeen wij zozeer behoeven: een steeds beter samenspel tussen de workers hier en onze basis overzee van waaruit de aanval op dit de mens trotserend land wordt gevoerd en geleid. Gij zijt de beheerder van die basis en wanneer wij U de wijsheid en de kracht toewensen die Gij in dat beheer van node hebt, dan willen wij U tegelijk ervoor danken, dat Gij hier gekomen zijt om de behoeften te leren kennen. Uw komst is de vervulling van een hartewens.

27 JULI 1953

I.

En thans verleen ik het woord aan Zijne Excellentie de Minister van Overzeese Rijksdelen.

De Minister van Overzeese Rijksdelen:

Excellentie,

Het is mij een behoefte U dank te zeggen voor de door U in Uw voortreffelijke rede tot mij gerichte woorden en voor de ontvangst mij door de Raad van Diensthoofden geboden.

De Regering stelt zich onveranderd op het standpunt, dat de soevereiniteit over Nieuw-Guinea de jure en de facto berust bij het Koninkrijk der Nederlanden.

Als lid van de Verenigde Naties heeft het Koninkrijk op zich genomen de verplichtingen, omschreven in de artikelen 73 en 74 van het Handvest. Het heeft daarbij erkend het beginsel, dat de belangen van de inwoners van Nieuw-Guinea allesoverheersend zijn en daarbij als een heilige opdracht aanvaard de verplichting, om naar beste krachten de welvaart van de inwoners van dit gebied te bevorderen.

Hieruit volgt, dat Nederland als behorende mogendheid de opdracht heeft aanvaard:

1. om met de nodige eerbied voor de cultuur van de bevolking, te zorgen voor haar politieke, economische, sociale en opvoedkundige vooruitgang en voor haar bescherming tegen misbruiken.
2. om zelfbestuur te ontwikkelen, de politieke aspiraties van de bevolking behoorlijk in aanmerking te nemen en haar bij te staan in de geleidelijke ontwikkeling van haar vrije, politieke instellingen, overeenkomstig de bijzondere omstandigheden van het gebied en zijn bevolking en het stadium van ontwikkeling, waarin zij verkeert.

Overeenkomstig het bepaalde bij artikel 73 sub (d) zal de Regering voorts, met het oog op het praktisch verwezenlijken van de sociale en economische ontwikkeling en voor wetenschappelijke doeleinden, samenwerken met andere behorende mogendheden en waar nodig met gespecialiseerde internationale lichamen. Hierbij wordt in de eerste plaats gedacht aan intensivering van de samenwerking binnen het kader van de South Pacific Commission met de mogendheden, welke niet-zelfbesturende territoria beheren in het Pacific-gebied. Meer in het bijzonder nog ligt het in de bedoeling te streven naar een versterking van deze vorm van samenwerking met Australië, dat in het Australische goddelijke van Nieuw-Guinea met overeenkomstige vraagstukken te maken heeft als Nederland in Nederlands Nieuw-Guinea.

Van deze gelegenheid wil ik gaarne gebruik maken U enige mededelingen te doen omtrent de resultaten van de besprekingen door mij in Australië gevoerd.

Aangezien het Nederlands memorandum waarin deze resultaten zijn neergelegd, tengevolge van de afwezigheid van Minister Menzies tot dusverre nog niet door een Australisch contra-memorandum kon worden beantwoord, moet ik U verzoeken daaromtrent voorshands nog ghemhouding te betrachten.

De punten waarop overeenstemming werd bereikt zijn de volgende.

Het wordt in de eerste plaats noodzakelijk geacht, dat in elk der beide delen van Nieuw-Guinea - het Nederlandse en het Australische - bekendheid wordt verkregen met hetgeen in het andere deel wordt verricht en regelingen worden getroffen voor een voortdurend contact en uitwisseling van gegevens.

Dit zal geschieden door uitwisseling van rapporten, pers-communicé's, officiële verklaringen en aanvullende informatie gegevens.

Hieruit zouden dan de aangelegenheden naar voren kunnen komen waaromtrent verdere gedachtenwisseling of persoonlijk contact noodzakelijk zou blijken, waaruit dan weder de te nemen actie of voorstellen daartoe in het ene of het andere gebied, dan wel gezamenlijke actie in beide gebieden zou kunnen voortvloeien.

Bepaalde onderzoekingen en gedachtenwisselingen zouden op Gouverneurs-niveau kunnen plaatsvinden, terwijl andere meer belangrijke aangelegenheden en beleidskwesties naar respectievelijk Canberra en Den Haag zouden dienen te worden verwezen en mogelijkerwijze tot gedachtenwisseling op Regeringsniveau zouden kunnen leiden.

In het algemeen werd overeengekomen, dat de onderwerpen waaromtrent uitwisseling van inlichtingen of onderlinge samenwerking gewenst wordt geacht, op het locale niveau naar voren zullen worden gebracht en het initiatief voor te nemen actie eveneens aldaar zal worden genomen. Waar nodig zullen de respectieve Gouvernementsen de aangelegenheden, die behandeling op Regerings-niveau behoeven, voorleggen aan respectievelijk Canberra en Den Haag.

Intussen heeft omtrent een aantal hieronder genoemde onderwerpen reeds gedachtenwisseling plaats gehad en aan de Gouvernementsen wordt verdere behandeling en uitwerking daarvan aanbevolen, waarbij uitdrukkelijk wordt gesteld, dat deze opsomming allerm minst limitatief is en de mogelijkheid wordt opengelaten, dat aan andere - niet genoemde - aangelegenheden een hogere prioriteit wordt gegeven.

Deze onderwerpen zijn:

1. Agrarische wetgeving
Uitwisseling van gegevens betreffende agrarische wetgeving en vraagstukken van registratie en uitgifte van grond.
2. Bestuur en regeling in het gebied van de gemeenschappelijke grens.
Onderling overleg wordt voorgesteld teneinde te geraken tot ondershandse regelingen met betrekking tot uitlevering van voortvluchtige wetsovertreders, immigratie, douane en quarantaine.
3. Bevolkingszaken.
Uitwisseling van gegevens en periodiek overleg tussen de Gouvernementsen teneinde te komen tot ontwikkeling van een op elkaar afgestemd beleid met betrekking tot de economische, sociale en politieke vooruitgang der bevolking.
4. Binnenlands Bestuur.
Uitwisseling van gegevens verkregen door bestuursambtenaren en bestuursassistenten, meer speciaal in het grensgebied.
5. Verbindingen.
 - a. Rechtstreekse radio-verbinding tussen Hollandia en Port Moresby.
 - b. Onderzoek naar de mogelijkheid van inrichting van één gecombineerde radio-telefoondienst voor beide gebieden.
 - c. Schoepvaart.
 - d. Luchtvaart.
Vorbereidingen worden getroffen voor een maandelijkse, door de Qantas te verzorgen, luchtverbinding tussen Lae en Hollandia.

6. Landbouw, Veeteelt en Visserij

Uitwisseling van gegevens en periodiek overleg tussen deskundigen op de verschillende gebieden, met inbegrip van overweging van maatregelen tot invoer van nieuwe plant- en diersoorten, verbetering en quarantaine, bestrijding van plagen, research benevens uitwisseling van technische deskundigen en faciliteiten.

7. Gezondheidszorg

- a. Gedachtenuitwisseling tussen de beide gebiedsdelen inzake verbetering van hygiënische toestanden en voeding, bestrijding van endemische ziekten en quarantaine maatregelen.
- b. Gezamenlijke research en uitwisseling van technische deskundigen en faciliteiten.
- c. Regelingen tot beschikbaarstelling van faciliteiten in Australië voor specialistische- of spoedbehandelingen welke in het betrokken gebiedsdeel niet verricht kunnen worden.

8. Volksoopvoeding

Overleg inzake methoden, doelstellingen en opgedane ervaringen.

9. Geologische gegevens en onderzoekingen en opnemingen ten behoeve van de landinrichting

Voorgesteld wordt een contact van blijvende aard en de mogelijkheid van gezamenlijke expedities in onderling aangrenzende gebieden en toevoeging van personeel aan bepaalde opnemingsploegen.

10. Arbeid.

Onderling overleg inzake arbeidsproblemen en daarmee samenhangende administratieve en bestuurs-vraagstukken met betrekking tot de autochtone bevolking.

Aangelegenheden betreffende invoer van vreemde arbeidskrachten worden beschouwd als zaken waaromtrent overleg op Regeringsniveau wordt gevoerd.

Tot zover de resultaten van de in Australië gevoerde besprekingen.

Ik wil hier nog aan toevoegen, dat deze besprekingen in een zeer aangename sfeer werden gevoerd, terwijl voorts bij herhaling is gebleken, dat de Australische politiek ten opzichte van Nederlands Nieuw-Guinea de volledige steun geniet van de Australische Labour Party.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 74 ten slotte zal de Nederlandse politiek ten opzichte van Nieuw-Guinea gegrond zijn op het algemeen beginsel van goede nabuurschap, waarbij uiteraard in de eerste plaats valt te denken aan de bevordering van goede betrekkingen met Australië en Indonesië.

Bij de ontwikkeling van de bevolking ziet de Regering als een van Haar voornaamste taken er zorg voor te dragen, dat de aanraking van de primitieve bevolking met de moderne wereld met zo min mogelijk schokken verloopt.

De Regering ziet bij dit acculturatie-proces van de Papoea een belangrijke taak weggelegd voor Zending en Missie. Zij gaat er daarom principieel van uit, dat het onderwijs aan en waar mogelijk ook de geneeskundige zorg voor de Papoea gelegd worden in handen van Missie en Zending, waarbij de Overheid de financiering van deze taken van in wezen overheidszorg geheel of grotendeels voor haar rekening neemt.

De Regering ziet ook in de evangelisatiearbeid van Zending en Missie een belangrijk en zelfs onmisbaar hulpmiddel om de

aanpassing van de primitieve, autochthone bevolking aan de moderne beschaving te vergemakkelijken en te versnellen.

De ontwikkeling van de Papoea in sociaal culturele zin zal blijvend in nauw verband worden gezien met die op economisch terrein. Aan de ene zijde zal aandacht worden besteed aan de economische weerbaarmaking van de Papoea binnen eigen milieu, aan de andere zijde zal hem waar mogelijk en gewenst een plaats worden gegeven bij de ontwikkeling, in groter verband, met inachtneming van zijn geschiktheid daarvoor.

De Regering streeft naar een evenwicht tussen zelfstandigmaking binnen de eigen kring en een werkzaamstelling in loondienst. Het onderwijs zal bij dit streven (mooten) worden aangepast.

De Overheid zal naast een verbetering van de verbouw van een eigen voedselpakket streven naar export van door de bevolking te winnen producten, zowel middels voorlichting als middels organisatie van het kustvervoer.

De economische ontwikkeling van Nieuw-Guinea ziet de Regering als een belangrijk onderdeel van Haar taak. Zij verwelkomt hierbij elk bonafide particulier initiatief en is bereid waar nodig en mogelijk zodanig initiatief te steunen.

De Regering onderkent, dat nog te weinig positieve gegevens beschikbaar zijn over de economische mogelijkheden van het gebiedsdeel. Zij zal de reeds op verschillend gebied aangevangen exploratie-werkzaamheden voortzetten en zo mogelijk intensiveren en uitbreiden. Een onontbeerlijk hulpmiddel zal hierbij zijn de verdere luchtkaartering welke naar behoefte zal worden ter hand genomen.

Inmiddels zullen, mede aan de hand van de te verwachten adviezen van de Commissie van Advies inzake de Agrarische Ontwikkeling van Nieuw-Guinea plannen worden overwogen en voorbereid om dit gebiedsdeel op de kortst mogelijke termijn zelf-supporting te maken wat de voedselvoorziening betreft.

De planning op langere termijn zal aangepast worden aan de behoeften van het land en zijn inwoners en voor zoveel mogelijk aan internationale criteria, welke aangelegd plegen te worden voor het beheer van niet-zelfbesturende gebieden. Verwacht wordt, dat op het moment van indiening van het ontwerp van Hoofdstuk XIII der Rijksbegroting 1954 de interdepartementale commissie, in het leven geroepen teneinde een onderzoek naar bedoelde criteria in te stellen, haar rapport zal hebben uitgebracht.

De Regering stelt zich zoals gezegd primair op het standpunt, dat bij de toekomstige economische ontwikkeling van het gebied de Papoea in de gelegenheid gesteld behoort te worden daarin een zo groot mogelijk werkzaam aandeel te nemen. Daarnaast zal ook aandacht geschonken dienen te worden aan de sociaal-economische inpassing van de aanwezige Indische Nederlanders, waarbij waarschijnlijk zal blijken, dat voor deze bevolkingsgroep een toekomst niet alleen of in hoofdzaak gevonden zal kunnen worden in de agrarische sector. Overigens zal dit uitgestrekte gebied met zijn geringe arbeidspotentieel, wil het tot economische ontwikkeling gebracht kunnen worden, behoefte hebben aan en plaats bieden voor van buiten dit gebied afkomstige arbeidskrachten, zonder dat de belangen van de Papoea daardoor geschaad zullen worden.

Tenslotte wil ik aan het voorgaande nog toevoegen, dat de Regering niet bereid is over de kwestie van de soevereiniteit over Nieuw-Guinea met Indonesië in onderhandeling te treden.

27 JULI 1953

I.

Wel is de Regering bereid - teneinde de op dat punt in Indonesië bestaande vrees weg te nemen - aan de Indonesische Regering de verzekering te geven, dat Nieuw-Guinea door Nederland nooit gebruikt zal worden als een basis van waaruit tot herovering van Indonesisch grondgebied zal worden overgegaan.

Wat de zeer verre toekomst betreft kan ik U mededelen, dat de Regering het standpunt, dat de beslissing omtrent de uiteindelijke status van Nieuw-Guinea zal worden overgelaten aan de Papoea-bevolking heeft verlaten; dit standpunt was een concessie in de in het verleden met Indonesië over Nieuw-Guinea gevoerde besprekingen.

Door de Regering wordt thans het standpunt ingenomen dat de beslissing omtrent de uiteindelijke toekomst van dit land te zijner tijd zal dienen te worden genomen dat de gezamenlijke burgerij die te dien tijde Nieuw-Guinea zal bevolken, dus niet uitsluitend door het autochthone gedeelte daarvan.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de Voorzitter om 11.00 uur de vergadering.
